

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravljanje: Kolodvorake ulice štev. 15. — Zurednikom se mora govoriti vsak dan od 11. do 12. uro. — Rokopis ne ne vračajo. — Izborati: Šeststopenjska petit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljajuji daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravljanju: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 180.

V Ljubljani v pondeljek, 10. avgusta 1885.

Tečaj II.

Ljubljana, 10. avgusta.

Kneza Bismarcka glasilo ima navado, da sem in tja v kaki važni zadavi povzdigne glas na način, ki mora vzbuditi občeno pozornost. Pred kratkim imeli smo priložnost opozarjati na nek članek v „Nordd. allg. Ztg.“, naperjen proti pomnoževanju francoskega vojstva, ki je dal mnogo tvarine za razpravljanje, ne samo po nemških, ampak po vseh evropskih časopisih. V Franciji se gledé na ta članek tudi danes še niso pomirili glasovi, še danes se na vse mogoče čine odgovarja na ostra in morda večinoma res neopravičena očitanja. A dasi glasilo kneza Bismarcka morda sem in tja res malo predaleč seže, dasi je glas njegov časih morda res nekoliko preosoren, ne dá se tajiti, da imá ta časopis za različne pojave in dogodjaje v življenju tako bister pogled, kakor ga drugje le redko nahajemo.

Od časa, ko so se vrstile znane svečanosti v Draždanih, preteklo je uže dokaj časa. Govorilo, pisalo se je o njih z različnih stališč toliko, da bi bil uže skrajen čas, da se pozabijo in da se o njih molči. A ravno oni, v kajih interesu bi pred vsem bilo, da se o teh stvareh ne govori več, še vedno ne morejo mirovati. Nekateri severočeski in drugi nemški časopisi so še vedno omamljeni od sladkih poljubov svojih rodnih bratov v Nemčiji in zato se še vedno zibljejo v prijetnih sanjah, s katerimi jim je omračila glavo velikonemška ideja. Še vedno kažejo na dogodke v Draždanih, še vedno sklicujejo se na pomoč, katere jim v sili ne bodo odrekali bratje sosedne Nemčije. Da taki glasovi onkraj črnožoltih mejnikov ne ostanejo brez vsega odmeva, je naravno. Zato nekateri v Nemčiji izhajajoči listi pridno odgovarjajo trpin-

čenim in zatiranim krvnim bratom v Avstriji, zagotovljajoč jih svoje pomoči in tolažeč jih v strašnih mukah, katere trpe ti nesrečneži v sprideni svoji domišljiji. To početje začelo je knezu Bismarcku presediti, in malo časa pozneje, ko je po njem aspirirani članek v „Nordd. allg. Ztg.“ proti Franciji pretresel svet, prinesel je ta časopis oster članek proti onim nemškim časopisom, ki si smelo prilastujejo pravico, čuvati nad avstrijskimi Nemci in katerim sem in tja ne manjka predznosti, groziti Nemčiji, sosedni in prijateljski avstrijski državi.

Da je tudi ta članek vzbudil občeno pozornost, ni treba naglašati. Zanimljivo je videti, kako se čutijo zadeta glasila naše ustavoverne stranke. Zlasti je „Neue freie Presse“ razjarjena na kneza Bismarcka. Vsa obupna kaže na to, da bode ta njegov glas s pogumom navdal le one, ki so uže prej obsojali in različno tolmačili početje nemških turnarjev. Tudi ne pozabi namigniti, da je knez Bismarck s tem napravil uslugo le nasprotnikom Nemčije, namreč onim, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z nemško-avstrijsko carinsko zvezo. S tem hotela je „Neue freie Presse“ povedati, da bi bilo vsakako bolje, ako bi knez Bismarck komu drugemu na pomoč priskočil, da bi bilo pametnejje, ako bi se navduševal za ljudi, ki bi se ne pomicljali dolgo, spraviti obe državi v tesnejšo zvezo.

No, taki namigljeji kneza Bismarcka gotovo ne bodo omehčali in ne omajali stališča, katerega zavzema. Mesto da ustavoverna glasila jadikujojo, da s tožbami obsipljejo nemškega kancelarja, naj bi raji uvidila, da jim od zunaj na kako pomoč ni upati in naj bi se sprijaznila z razmerami, katere sedaj vladajo v Avstriji. Knezu Bismarcku je gotovo na tem ležeče, da je Avstrija kot za-

veznica Nemčiji močna, za to je uže nekolikorat izrekel ostro obsodbo nad ono stranko v Avstriji, ki pravih potreb svoje domovine ne uvidi, ali uvideti neče in ki v nedoumni trmoglavosti hreneni zopet po onem vladanji, ki se je v Avstriji uže davno pokazalo kot nepravo in kot tako, ki zamore državo pripraviti le v največje zadrege.

V Avstriji je nemogoče vladanje jedne stranke nad drugo, nedopustljivo zatiranje jedne narodnosti po drugi. Preveč jednakomerno oddeljena je moč posameznih političnih faktorjev, da bi se jeden smel povzdigovati nad vse druge. Dolga vrsta let našega ustavnega življenja je to takó jasno pokazala, da človek, ki ni zaslepljen, o tem ne more dvojiti več. Ustavoverna stranka bila je dovelj časa na krmilu. Vse je storila, kar je bilo sposobno zagotoviti njeno vladanje, vsako sredstvo, bodi si še tako nevredno, bilo ji je dobro dovelj, ako je bilo od njega le pričakovati kakega vspeha — naj spominjam le na krivične volilne rede — a vse ni pomagalo nič! Poslopje, kakor ga je gradila ustavoverna stranka, bilo je brez temelja, vlada nje ni imela tal v dejanskih razmerah, zato je morala pasti, zato se je poslopje to moralno zrušiti. Kaka kratkovidnost, ako ustavoverna stranka in one frakcije, ki so se v teku šestih let iz nje izluščile, še niso prišle do boljega prepričanja! Taki ljudje so res potrebni, da se jim sem in tja tako ostro v obraz pové, kakor se je to sedaj v omenjenem članku v „Nordd. allg. Ztg.“, sicer indirektno, vendar dovelj jasno in občutljivo zgodilo.

Položaj na zapadu Balkana.

Znano je, da se je v slednjem času po vseh listih mnogo pisalo o neredi in nemirih po zapadno-balkanskih deželah. Ta poročila pa so bila

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richelbourg; po E Vacanovi predlagi prsto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

7.

Jean Renaud ni bil boječ človek. Nobeno počno šumotanje ni ga streslo. Več ko enkrat je slišal bil dol v Algoru lajanje hienino, vpitje šakalovo ali strašno rjovenje levovo v prepadih atlasovih. V mnogih položajih je uže gledal drzno smrti v obraz. V istini, bilo je teško najti na obeh hregih Saône hrabrišega in neustrašniš duše. Ozre se okrog sebe in zdajci zagleda nekaj korakov daleč človeka na tleh, kateri se je zastonj zvijal ter si prizadeval, da bi se vzdignil. Hiti k njemu, poklekne tik njega, vzdigne ga ter ga nazadnje posede na tla.

Ranjenec močno zasope, potem mu pada glava na prsi Renaudove. Volčji ubijalec še le zdaj izpozna, da je neznanec imel obleko krvavo. Zona ga obide.

Nesrečnež, ki mu je hotel pomagati, tresel se je; Jean Renaud je čutil drhtenje njegovih udov, jedva je mogel njegovo pojemanje dihanje slišati, katero je bilo podobno bolj zadušljivemu hropenu.

Pav blizu je bil kup prodja. Do tega Renaud vleče nesrečnika. Iz enega največih, nepočenih kamenov naredi mu blazinico.

Hipec po tem odprè ranjenec svoje od mrzlice sveteče se oči, katere grozno začneno vprè v Renauda.

„Hvala, hvala!“ zamrmarja s slabim glasom. „Me-li morete umeti?“ povpraša volčji ubijalec.

Neznanec prikljuje.

„Potem mi povejte, kdo ste, in kaj se vam je zgodilo.“

Ranjenec položi si roko na prsi.

„Strel“, zajeclja. „Sim . . . me . . . je . . . zadeba . . . krogla.“ — „O! umor!“ jekne volčji ubijalec.

Potem, pogledavši hitro okolo sebe nadaljuje:

„Njysva daleč od pristave senillonske. Tja poletim ter prebudim vse iz spanja.“

Te besede so imele čudovito moč na ranjenca. Truplo se mu strese in glavo vzdigne.

„Ne!“ reče z nenadno nadčloveško energijo. „Za Boga svetega, ne oddaljujte se, ostanite. . . . Sicer tudi čemu bi odhajali? Vsa pomoč je zastonj, v enem trenotku, čutim . . . bodem mrtev!“

„Pa jaz vas vendar ne morem pustiti, da tako umrete!“ — „Vi me ne morete oteti, vam pravim, ker zadet sem do smrti.“ — „Kdo pa je streljal na vas? Veste-li to?“ — „Ne.“ — „O, hočem zločinca iztakniti, izvedel bodem njegovo ime,“ zavpije Renaud žugaje. — „Nič ne bote iztaknili. Nočem, da koga obdolžite. . . . Povejte mi, kako se zovete!“ — „Jean Renaud, volčji ubijalec.“

Lice ranjenčeve jelo se je vedriti.

„Ah, vem, vem,“ reče. „Jean Renaud, brdák mož, o komer mi je Lucila pravila . . .“ — „Lucila! Vi poznate gospodčno Mellierovo?“ — Dà. Toda tiho! Ne imenujte mi njenega imena, lehko bi ga slišali . . . Ona je dobra, ne-li? Še bolj dobra nego lepa! . . . Dà, ona mi je o vas pravila, o vašej ženki Genevièvi in tudi o otročičku, ki ga pričakujete . . . Ona mu bode botra . . . Jean Renaud, ali imate res radi Lucilo?“ —

navadno narejena v uredniških sobah, ne da bi se bil kdo v istini prepričal o razmerah. Gotovo bode zanimalo čestite čitatelje, če v naslednjem podamo, kako piše gotovo zanesljiv poročevalc v „Polit. Correspondenz“. Ta list poroča o položaji v zapadnih balkanskih deželah takó-le:

Urednik našega lista imel je v slednjem času priliko, razgovarjati se s popolnoma zanesljivo osebo, katera je pred kratkim prepotovala velik del zapadnih balkanskih dežel ter posebno ozemlje med Monastirom in Prizrendom na srbsko mejo pri Vranji ter jo od tod šla v Niš in Belgrad. Poročila tega objektivnega in nepristranskega poročevalca o razmerah in položaji v deželah, katere je prepotoval, so nas pomirila ter nas uverila, da pred kratkim raznešene vznemirljive vesti nikakor niso utemeljene. Dotična oseba nam je pravila, da so odnošaji v Albaniji in Macedoniji precej zamotani in ne kažejo posebno prijazne podobe, da vladajo pač še isti neredi, kateri so bili navadni skozi desetletja v teh provincijah. Če se pa tudi razmere niso zboljšale, se vendar tudi nikakor niso poslabšale, da, našemu poročevalcu se vendar zdi, da je opazil nekoliko zboljšanje.

Da se tam dogajajo verski in rodovni prepiri, se izvršujejo roparski napadi ter večinoma iz krvne osvete izvirajoči umori, se ne more zanikati, a ta zločinstva niso mnogobrojnejša nego so jih tam uže delj časa sim vajeni in nikjer ni opaziti med prebivalstvom večje vznemirjenosti. Visoko nastavljen turšk dostojanstvenik pravil je našemu poročevalcu, da so Albanci in Arnavti primorani, vsako leto nekaj tisoč ováci si nakrasti, da sploh čez zimo živeti morejo. To se pač dogaja, a ni nič posebnega, marveč je, kar se žal! priznati mora, skozi desetletja se ponavljajoča prikazen, katere pač ni moč odstraniti. Sploh pa razmere na tem ozemlju niso bolj vznemirljive nego so bile navadno.

Naravnost lepo podobo pa nam je naslikal naš poročevalc o razmerah v Srbiji in oseboto o onih v okraji Vranje, kateri se je priklopil še le z berolinsko pogodbo. Kraj Vranja se je v tem času vidno povzdignil ter se razvil v lepo, čedno mestece. Ne dá se tajiti, da se ne razvija trgovina in ves okraj kaže bolj razvito poljedelstvo. Prebivalstvo jo mirno in niti v tem okraji, niti v drugih delih Srbije ne kaže se nikaka razburjenost duhov in strank, o kateri se tako rado poroča. Da se v sosedni kraljevini še vedno vršijo burne agitacije raznih strank ter vrla ljubosumje bivših ministrov in takih, kateri bi radi postali, to se pač ne more zanikati. Razmere v Srbiji vendar napravijo na vsakega ta bistven utis, da je prebivalstvo v vseh slojevih spoznalo blagoslov urejenih razmer ter se briga za trgovino in splošni promet.

„Tako rad jo imam, kakor lastno ženo!“ odgovori navdušeno. — „Nu, prav! V imenu Lucile in vaše žene, Jean Renaud: hočete mi storiti ljubav?“ — „Ljubav?“ — „Dà, ljubav, ki je velike važnosti.“ — „Dovelj, da me tega prosite v Lucilinem imenu; ničesar vam ne odrečem.“

Okó ranjenčeve se zasveti od radosti in hvalenosti.

„Tedaj ste zadovoljni?“ — „Kaj naj storim? Jaz sem vam na razpolaganje.“ — „Ste-li bili uže čestokrat v Saint-Irunu?“ — „In še kako često!“ — „Tedaj poznate gostilnico gospoda Bertrauxa?“ — „Gotovo. Imenujejo jo hôtel „pri dveh psih“. Pred glavnimi vrti so velike kamene stopnice, na zadnji stopnici leži na vsaki strani velikanski pes, ki je tudi od kamena.“ — „Dobro, Jean Renaud, vi morate takoj iti v Saint-Irun, predno se še izvé o mojej smrti.“ — „Pojdem.“ — „Koliko je ura sedaj?“ — „Enajsta mora biti proč.“ — „Potem ste lehko ob eni po polunoči v Saint-Irunu. V gostilnici bode vse spalo. To je ravno prav. Nobeden vas ne sme videti, nobeden slišati. Tam je majhen vhod, ki ostane celo noč odprt.“ — „Poznam ga.“ — „Pelje v prehod, iz katerega pridete do blevov; na pravi roki so male

C. kr. glavarstvo Trst.

Pred kratkim omenili smo uže v političnem pregledu, da se tržaška „Edinost“ poganja za to, naj se v Trstu ustanovi c. kr. okrajno glavarstvo; danes hočemo v naslednjem podati drugi članek iz „Edinosti“, kjer se navajajo razlogi za to novo napravo. Članek slöve:

Tržaški magistrat izvršuje v izročenem delokrogu vse posle c. kr. glavarstev; ali on pod vplivom mestega zebra in njega udov, posebno pa pod vplivom one stranke, ki je za časa ranjkega Hermeta po nezaslišanem terorizmu postala tako mogočna, da tudi v manjšini še vedno dosegne vse, kar je njej v korist, in prav zaradi tega je vsa uprava I. politične instance v Trstu strašno enostranska, in še več: ona je pristranska in dela osebito našim okoličanom največi kvar.

Pomislimo samo, kaki ljudje brez vsacega znanja in brez vsake prave avtoritetete so oni komisarji, kateri zastopajo politično oblast v okolici, večidel „šribarji“ advokatov, kakor nalač odgojeni za politične agitacije, pa ne za pametno upravo, o kateri niso niti od daleč vohali.

Pomislimo nadalje, da pri magistratu ni niti jednega uradnika, kateri bi znal slovenski, akoperim imajo tam vsak dan polno posla s slovenskimi strankami. Pomislimo konečno, da so na magistratu uže navajeni slovenske stranke gledati čez rame in da je vse ravnanje proti takim strankam podobno nekoliko ravnanju takih držav, v katerih se pravosodje deli po kastah, a ne po občni enakopravnosti.

(Konec prihodnjie.)

Politični pregled.

Avtrijsko-egerska država.

V soboto dopoludne vsprijemal je Nj. veličanstvo cesar v Inomostu razne deputacije in oblastva v avdijenci. Na nagovor župana dr. Falka odgovoril je presvitli cesar, da ga zeló veselí, da mu je patrijotična slavnost dala priliko, obiskati zvesto mesto Inomost ter zopet pokazati, kako rad se bavi med njegovimi stanovniki; uverjen da je, da najde vedno isto svestobo.

Shod našega presvitlega cesarja z ruskim carom je gotov, a nedoločen je še kraj, kje se bosta sešla. V tem ko nekateri listi zatrjujejo, da v Kromeriji, hote drugi zopet vedeti, da v Črnicah ali v katerem drugem mejnem kraju v Buvkovini. Sicer pa so to vse le ugibanja, kajti kaj gotovega se še ni določilo.

Poljski listi poročajo, da se državni zbor snide dné 20. septembra. Po volitvi predsedstva in po adresni debati razpravljal bode o budgetu za 1886. leto. Sredi oktobra pa se bode baje zopet preložil, ker bodo v novembru in decembru zbrovali deželni zbori.

stopnice, po katerih dojdete v prvo nadstropje, v sredo malega pohišja, ki se širi na desno in levo. Na levo se nahajajo žitne shrambe. Na desno so sobe za popotnike. Umete li vse?“

„Da, umem.“ — „Moja soba je prva.“ — „Prva. Dobro. Pa jaz ne potrebujem vseh teh podrobnostij. Saj je boter Bertraux tam.“ — O, vi me še zmerom niste razumeli. Jaz nočem, da vas kdo vidi, Jean Renaud, slišite? To bi vzbujalo radovednost in jutri bi vas klicali pred-se ter spraševali; morali bi vse povedati, a o vsem vam je molčati, dobro si to zapomnite, moj priatelj; vi morate biti molčeči kakor grob. Sicer bi iz tega nastala strašna nesreča. In vendar je uže dovelj, da umrem! Čutim, nadaljuje težavno, „da mi glas umira. Še to malo moči, kar je še imam, odreče mi kmalu, in jaz vam še nisem vsega povetal. Poslušajte me pazno. Imate-li žveplenke pri sebi?“ — „Da. Jaz sem kadilec.“ — „Dobro. Na vratih moje sobe je številka, številka štiri. Odpri bote sobo ter stopili vā-njo. Tukaj v žepu imam dva ključa, vzemite ja!“

Jean Renaud uboga molče.

„Veči ključ je ključ od sobe“, nadaljuje ravenec, ter glas mu čedalje bolj slab; drugi ključ

Tuje dežele.

Dne 7. t. m. zaključila je francoska zbornica svoje zasedanje. Dne 6. t. m. razpravljal je o spremeni budgeta, katero je sklenilo starešinstvo. Konečno sprejel se je ukupni budget s 381 glasovi.

„Polit. Corr.“ pripoveduje, da se v pariških diplomatskih krogih zatrjuje, da je Angleška sklenila s Turčijo pogodbo, po kateri naj Turčija zaseže s svojimi četami Egipet, za to pa mora biti zaveznička Angliji proti Rusiji.

Nove volitve v angleški parlament vršile se bodo v tretjem tednu meseca novembra. Novi parlament sešel se bode v decembru, a zasedanje trajalo bude le kratek čas, kmalu se bode preložil ter se zopet sešel še le v meseci februarji.

„Republique Française“ poroča, da se je med Angleško in Kitajsko sklenila zveza, da se ukupno branita in napadata sovražnika. Angleška hoče Kitajsko podpirati z denarjem, da se slednja vojaško popolnem pripraviti more za vojno. Kadar bude Kitajska popolnem pripravljena, tedaj pričel se bude boj proti Rusiji. Odgovornost za to veste prepričamo omenjenemu listu.

V Irski dogodil se je pred kratkim agraren zločin. Minoli ponedeljek zvečer prišla je tolpa oboroženih in z zakritimi obrazi v hišo spoštanega najemnika O' Donella, pogasila luči ter potem pričela streljati. Najemnik je bil na nogar ranjen. Jezo te tolpe si je najemnik nakopal na glavo zaradi tega, ker je od neprihabljenega posestnika kupil travnik.

O Mahdjiev smrti došla so zopet nova poročila in ta pravijo, da Mahdi ni umrl naravnemu smrti, marveč da je bil umorjen, ko je izterjaval davek pri nekem malem ubožnem rodu. Angleška vlada je baje v slednjem času času zasegla več veleizdajskih papirjev, iz katerih se razvida, da je Mahdi dobival poročila in orožje naravnost iz Egipta.

Razne vesti.

— (Prošnja otrok.) Pek Josip Marx iz Pecke pri Novi Paki v jičinskem okrožju na Českem je bil zaradi javnega nasilstva v trimesecno težko ječo obsojen. Obsojeni je oče štirih nedoraslih deklic, katere so, ko jim je zbolela mati, poslale cesarju tako-le prošnjo: „Preljubi gospod cesar! Jaz in moje tri sestre prosimo z sklenenimi rokami Vašo cesarsko milost, usmilite se našega očeta Josipa Marxa; on je zaradi nečega majhnega prestopka v ječi. Zaradi nečega berača se je sprl z nekim žandarmom in je bil vsled tega na tri mesece obsojen in v Jičinu zaprt. Mi nemamo nobenega, ki bi nam kruh služil. V veliki potrebi smo. Naša mati vedno joka in je zeló bolna, bojimo se, da nam umrè in oče je tretji teden v ječi; zato prosimo mi štirje otroci se enkrat Vašo cesarsko

spada k malo pisni mizi z dvema predaloma. Odprli boste prvi predal. V njem najdete velik zavitek z imenitnimi papirji, katere ne sme nihče brati, kakor gospica Lucila. Obsegajo skrivnost, katere naj nihče ne izvé; da izvé sodišče to skrivnost, žali nasledki bi bili. Jean Renaud, vzemite te papirje ter jih izročite gospodičini Lucili — njej sami, čujete? In brez prič.“ — „Njej sami, slišim.“ — „Jean Renaud, ako mi hočete narediti zadnje veselje, ki je morem imeti še na svetu, priselite mi to in jaz vas hočem blagosloviti.“ — „Prisezam vam“, reče Jean slovesno. — „O hvala, moj priatelj, hvala! Vam se imam zahvaliti za svojo zadnjo in največjo tolažbo. Prisezite mi tudi, da naloga, ki sem vam jo dal in katero bote izvršili, kakor tudi vse, kar sem vam tu povедal, ostane večno skrivnost.“ — „Da.“ — „Jean Renaud, ne zabi . . .“

Stok vzame ranjencu besedo. Glava mu pada na kamen. Jean Renaud ga hoče vzdigniti.

„Ne“, reče rablo ga odmikavši. „Dobro mi je, kakor sem . . . Ne morem več dihati, moj pogled se zagrinja, misli se mi gubijo, mrzlotu me ima, razteza se mi do sreča, moj zadnji trenotek je prišel.“

milost, odpustite našemu očetu in pustite ga k nam doma. Mi vso bomo za Vas molili, da Vas Bog obvaruje vsake nesreče." — Prosilke so učenke 2. do 6. razreda. Cesar je uslušal njihovo prošnjo ter odpustil zapremu daljšo ječo.

— (V Donavi uteči.) Iz Višegrada poroča se o slednjem dogodku: Sopoga nekoga ondotnega uradnika in nje sorodnica, mlada neomožena Dunajčanka, hoteli sta se v Donavi kopati. Po navadi je ondi Donava pri kraji zelo plitva, tako da se brez vse nevarnosti ob kraji koplje. Ker pa je bila zadnji čas huda suša, posušila se je Donava ob bregu po polnem, a tam, kjer se je voda pričenjala, bile so takoj globine. Tega ženski nista vedeli, temveč mislili sta si, da je voda od kraja povsod plitva. Brez skrbi in smehljaje se podasti tedaj v vodo, a komaj stopivši notri izginili sta v globočini. Hiteli so jima sicer takoj plavaci in čolniči na pomoč, a reka bila ja je pogolnila in zamáno so ji iskali, niti njihov trupel niso mogli dobiti.

— (Sin od matere kot morilec tožen.) Te dni zapri so v Fermignanu na Laškem mladeniča, kateri je pred sedmimi leti svojega očeta izpod strehe v skedenju doli pahnil, vsled česar je ta nekoliko dní pozneje umrl. Na smrtui postelji odkril je duhovnik in svoji ženi, da je lastni sin kriv njegove smrti. Mati je celo stvar ves čas zakrivala, zdaj pa je najedenkrat naznanila sodniji zločin svojega sina. Vsled tega bil je tudi duhovnik zashišan, kateri je tudi zatožbo stare žene potrdil.

— (Čuden ukus.) Iz Rima se poroča: Dne 1. t. m. stopi v prodajalnico klobukov mlada dama, katera zahteva, da se ji pokažejo klobuki najnovješe mode. Razložili so pred njo najlepša ženska pokrivala zagotavlajoč jej, da so to najbolj novošegni klobuki. Mlada dama pa je vsa nejevoljna pahnila te klobuke od sebe kazoč s prstom v okno prodajalnice in meneč: "Ta klobuk je najbolj novošegen, zakaj mi ne pokažete tacih klobukov?" — "Gospica!", vsklikne trgovec, "tacega pokrivala vender ne boste zahtevali, to je kardinalsk klobuk!" — Mlada dama pa je bila vsled tega še bolj nejevoljna. Vsa srdita odgovori: "To so le prazni izgovori; ako mi tacega, ali tega klobuka nečete prodati, nečem sploh nobenega!" To izgovorivši odide.

— (Doktorand na starata leta.) Na vseučilišči v Hali delal je pred kratkim in tudi prestal doktorski izpit iz modroslovja pruski umirovljeni major Aleksander pl. Dunker. Rojen je bil dne 10. marca 1838. leta. Leta 1857 napravil je zrelostni izpit, a potem vstopil je v vojake. Uže leto potem postal je častnik in se je leta 1864 odlikoval v Schleswig-Holsteini, kakor pozneje leta 1870 v nemško-francoski vojski. Zaradi kratkovidnosti umirovili so ga, a to ga nikakor ni motilo, da se je na starata leta še posvetil studijam.

— (Srednjeveška kazan.) "Vorstadtzeitung" se piše: Dansko najvišje sodišče obsodilo je neko de-

Glas mu skoro po polnem umrje. Pa s zadnjim in silnim naporom pristavi:

"Ne zabite, da gre za Lucilino srečo. In zdaj, pojte, pojte!" — "Pa jaz vas vender ne smem puščati tako samega tukaj", reče Jean Renaud.

— "Da, da, pustite me, jaz... jaz tako hočem."

Zaprl je oči. Še nekaterekrati se strese, potem se boreč s smrtjo skrči, vzduhne, ime "Lucila!" zatrepeče na njegovih ustnicah kakor dih. Bil mu je to zadnji dih.

Jean Renaud se nagnе čez nesrečnika ter se šinila truplo. Privzdigne mu roko, katera zopet pade. Zdajci pritisne uho na prsi ne ganivšemu se mladenču. Ni slišal in čutil več njegovega diha. Hričavo zakriči skočivši po konci. Pogleda proti Civry-ju, potem proti pristavi seuillonski, kakor bi se obotavljal. Na to se spusti proti Saint-Irunu.

Proti drugi uri zjutraj najde v semenj mimo se peljajoč voznik (kateri je bil namenjen v Fremicourt) mrlja na cesti. Prepričavši se, da je najdenec res mrtev, požene dalje svojo pot.

Prišedši v vas, ves zmešan in glasno kličoč oznanjuje, da se je zgodilo strašno zlodejstvo

klico zaradi detomora v smrt in odločilo, da se jej ima glava odsekati. Glava se ima na to nabosti na drog in pokazati tako ljudstvu. Skoro neverjetno v devetnajstem stoletju.

Domače stvari.

— (Osebne vesti.) Nj. ekselenca baron Kuhn pripeljal se je včeraj ob 6 uri 10 minut z brzovlakom iz Ptuja tu sim ter se nastanil v hotelu "pri Slonu". Danes zjutraj ob 7. uri ogledal si je nj. ekselenca na vadišči poleg Vožmata pešpolka baron Kuhn št. 17 in srbski kralj Milan I. št. 97 ter lovski bataljon št. 20.

— (Po državnozborskih volitvah.) Pod tem naslovom prinaša sobotni "Slovenec" uveden članek govoreč o disciplini, potem pa o pravici in oblasti narodnih poslancev in centralnega volilnega odbora. Mi smo bili vedno tega preprčanja, da veljá gledé pravice in oblasti poslancev in gledé njegovih razmer k volilcem le to, kar v tem oziru določuje zakon, "Slovenec" pa je postavil čisto novo, dosedaj nepoznato theorijo. Ako imajo naši poslanci res toliko oblast, kakor jim jo "Slovenec" v omenjenem članku prilastuje, potem jim moramo vsakako čestitati. Postaja nam pa sedaj tudi nekoliko jasno, zakaj volilci pri zadnjih volitvah sem in tja niso pošlušali glasú, ki jim je prihajal "od zgoraj". Absolutizem dandanašnji ni posebno priljubljen! — "Slovenec" je le še pozabil povedati, kako se mandati podeljujejo, potem bi bilo pa vse!

— ("Laibacher Wochentblatt"), ki navadno životari od prežekovanja tega, kar dobí po družih časopisih, storil je korak naprej. V številki od sobote pripoveduje namreč v neki novici, da smo mi še pred mesecom dni o knezu Ernestu Windisch-Graetzu govorili, kot o čisto nesposobni osebi za poslance. Če smo do sedaj mirno pripuščali, da je "Laib. Wochentblatt" obiral in po svoje zaviral stvari, ki jih je prinašal naš list, moramo pa odločno protestovati zoper to, da nam podtiskuje reči, kajih nikdar pisali nismo. "Wochentblatt" naj nam na tanko pokaze, kje in kako smo se izjavili zoper takó odličnega poslance, kakor je knez Windisch-Graetz! Ako mu je bil pred očmi oni dopis iz bleške okolice, v katerem se je bil v našem listu izreklo neki volilec za kandidaturo dr. Bleiweisa in iz kojega so tudi nekateri dunajski časopisi delali čisto samovoljne in neopravičene skele, izjaviti moramo, da smo dotični dopis prejeli za časa, ko se sploh o tem še nič vedelo ni, kdo da vse misli kandidovati v gorenjskih občinah na mestu odstopivšega grofa Hohenwartha. Sicer pa tudi v celem tem dopisu ne nahajamo nič tacega, kar bi le količaj opravičevalo "Wochentblatto" očitanje. Pač pa bi "Wochentblatt" v našem listu lahko našel, da smo uže kandidaturo kneza Windisch-Graetza za Dolenjsko simpatično pozdravljali. Tedaj le malo več natančnosti in resnicoljubja, gospodje pri "Wochentblattu"!

prav v bližini — uže mrzlo in krvavo truplo nekega človeka leži na deželnih cesti.

Hitro naznanijo to županu, kateri takoj vstane ter se brž oblače. Stopivšega iz hiše pričakovala je uže dvanajsetorica mōž, med katerimi je bil tudi pristav in poljski čuvaj. Vsi so bili jako pobiti. Hitro se napotijo na mesto, ki ga je bil dolčil voznik, ter najdejo mrlja.

Kri, s katero je bilo pokrito oblačilo nesrečnega mladega moža, svedočila je jasno o načinu mladeničeve smrti. Gotovo je kdo mladeniča ubil. In sicer uže pred nekaterimi urami.

Nekoliko naprej najde poljski čuvaj veliko mlako krv. Žrtva je pala najprej na tem mestu.

Jutranja zarija obledi, dan napoči.

Lahko so spoznali v cestnem prahu tisek ranjenčevih rok, kateri se je gotovo trudil, da bi se bil vzdignil. To je kazalo, da ni naenkrat nastopila smrt, da je tudi pojasnjevalo, kako je prislo, da so našli mrlja nekaj korakov od krvne mlake ležečega.

V prvem hipu so mislili, da se je bilo posredilo žrtvi vzdigniti se, ter da se je umorjenec še le potem zgrudil na kameno gromado. Če so pa natančni pregleovali tla, od krvne mlake do

— (Čitalniški pevci) priredijo pred odhodom v Prago v četrtek zvečer, dné 13. t. m., v ljubljanski čitalnici koncert, pri katerem se bodo pele iste pesni, katere nameravajo popevati naši vrlji pevci pri koncertu, kojega napravijo v Pragi. Vstopnina 40 kr. Program je zelo obširen in zanimljiv. Nadejemo se, da ne bude nihče zamudil ugodne prilike, da se udeleži tega izredno lepega koncerta.

— (Sobotni živinski somenj) bil je le srednje obiskan. Prignal se je na trg samo 980 glav. Konec bilo je še precej mnogo in lepih, goved bilo je malo, pitanih volov prav malo. Kupčija bila je slabotna.

— (Obesil) se je v svojem stanovanju danes popoludne magistratni blagajnik Hengthaler. Vzrok samomora ni še znani.

— (Črnogorsko zakonodavstvo.) Iz Četinje se poroča, da je tja prišel znani slovanski pravoslovec profesor Bogišić, da predloži črnogorski vladi jeden del državljanškega zakonika, namreč o lastninskem pravu, katerega izdelavo je bil prevzel.

— (10 000 gld. se je zgubilo) na tržaški pošti. Firma Michelangelo Levi je oddala te dni na pošto pismo, v katerem je bilo 10 000 gld. za firmo Korošac et comp. na Reki. Pismo ni prišlo na svoje mesto, zgubilo se je, ne vó se kje. Preiskava morda razjasni kako čudno stvar.

— (Popravki.) Skoro v vsak spis vrine se več ali menj tiskarskih pogreškov, tako tudi v romanu "Prokleta". Natančne popravke teh pogreškov dodamo na konci romana. Za zdaj navajamo le glavnije v 173. do 177. listu. — 174. list: v 3. koloni mora stati "Pošte (ne pošto), dve vrsti niže pa izbrisati oni "ne". V 6. koloni beri košek (ne košček), in 15 vrst niže: gospodar (ne gospôda). V 7. koloni beri v 10. vrsti "Drugi dan (ne: "Drugo jutro..."). — V 176. listu v 7. koloni v 5. vrsti: navajen (ne navajem) itd.

— ("Ljudske knjižnice") izšel je 15. snopič, kateri prinaša na 63 strane nadaljevanje "Pravljic", in sicer: Povest o pošastni ladiji. — Povest o odsekani roki. — Rešenje Fatme. — Povest o malem Muku. — Cena snopiču samo 6 kr.

Statistični podatki.

O kačah.

O strupenih kačah objavil je nek Urueta, ki je bival mnogo let v tropičnih pokrajinh Afrike, Azije in Amerike, spis, v katerem našteva in opisuje posledice kačjega pika. Po statističnih virih sestavljen spis pravi, da je umrlo leta 1880 v Indiji 19 060 oseb za kačjim pikom, a v letu 1881: 18 610.

Blizu enako število dosežejo zvezne države Kolumbije, Brazilija, Venezuela, Avstralija in Afrika vsaka za-sé. Število pičenih in umorjenih oseb v Indiji ceni se od leta 1870 naprej na 150- do 200 tisoč.

No indijska vlada ne bavi se s prašanjem, kako bi se znašal proti-strup, česar vspeh ni, do sedaj še

kamenov, opazili so dve vstrtni črti, ki sta bili razločno vtisneni v prah, in ki nista mogli jedino od mrtvega pribajati, tudi če je le-ta mogel dalje lezti. Potem ste peljali ti črti čez sledi debelih črevljev, katerih žreblji so globoko bili vtisneni v tleh. Tudi so zasledili, da so ti koraki le tikoma sledili in da so bili podpetki na črevljih obrneni proti kamenenem kupu. Iz tega so lahko posneli, da je žrtvo dalje vlekel morilec ali katera druga oseba, ki je šla od zadej.

Končavši to zasledovanje, preiskali so mrlja natančniše. Pa župan je zastonj vprašal navzočnike, da-li se ubitega mladeniča kdo spomina, nihče ni poznat žrtve.

Po daljšem posvetovanju odloči se župan, da sprejme mrlja.

Trije močni možje ga vzdignejo in vsi se povrnejo po času v Fremicourt.

Žrtvo položijo v predveži županijskega urada na mizo in veliko črno suknjo razgrnejo čez njo. Poljski čuvaj in dva druga moža ostaneta pri mrlji. Nek mož pa odide, da naznani sodniku in žandarskemu načelniku v Saint-Irunu o prigojeni stvari.

(Dalje prihodnjič.)

dokazan, dasiravno ga nekateri zagovarjajo, temveč uporablja drugo praktično sredstvo, to namreč, da razpisuje darila za pokončevanje strupene golazni.

V letu 1880 pokončalo se je 212776 kač in v letu 1881: 254966. Stroški za to znašali so blizu 300000 frankov.

V Bengaliji izplača se domačinom za vsako pobito kačo nagrada, in pobarvane litografovane slike omogočijo osebam, ki imajo posel pri policiji ali pri zdravstvenem oblastju, da takoj spoznajo vrsto kače in nje nevarnost.

Nekod osnovane so posebne zadruge, ki se pečajo le s pobijanjem kač. Člani teh zadruž imajo gotovo mesečno plačo, in še posebej 30 centimov za vsako uničeno kačo, kar jih umoré nad 20 v mesecu; drugod zopet določuje se od slučaja do slučaja nagrado onim stanovnikom, ki so posebno marljivo pobijali kače.

V Kolumbiji pokončajo največ kač, poleg ticev „kalabre“ in „gvakobo“, prašiči in mački, ki sicer tudi niso popolnoma varni proti kačjemu piku, no vendar prašiča varuje precej njegova mastna plast. Kar se pa tice maček, pripoveduje Urueta ta-le zanimljivi slučaj. Domač maček pokončeval je posebno pridno kače. Požrl je vsaki le glavo in rep. Jedenkrat pa jo je skupil. Ugriznila ga je kača, naredila se mu je rana, ki mu je dolgo časa otekala, a naposled je vendar le okrevl.

V nekaterih krajih Mehike je posebno mnogo kač ropotač. Pokončujejo jih na oni način kakor v Indiji, da se plačujejo nagrade.

V repu imajo te golazni neko malo napravo od suhih kožic, ki napravljajo ropot, in od koder imajo ime: ropotače. Domačini pobijaja jih s palicami.

Plača se 4 do 5 piastrov ali 20 do 25 frankov za malo vrečo tistih repov.

— c.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

In omost, 9. avgusta. Serenade z bakljado udeležilo se je 500 pevcev. Na sosednih gričih so goreli kresovi. Cesar z nadvojvodoma Karolom Ljudovikom in Henrikom gledal je z balkona. Po pesni „Hoch Oesterreich“ pela je množica razoglavila cesarsko pesen. Cesar pozdravljal je z balkona mimo idočo množico.

Dunaj, 9. avgusta. „Wiener Abendpost“ poroča, da gre v kratkem minister za vnanje poslove, grof Kalnoky, obiskat kneza Bismarcka v Varzin.

Pariz, 9. avgusta. V toulonski pomorski bolnici umrla je jedna oseba na sumnjivi bolezni.

Madrid, 9. avgusta. V vsej Španiji obolelo je na koleri 4700 oseb, umrlo pa jih je 1700.

Belgrad, 9. avgusta. Kraljev ukaz odreduje v okrožjih Užica, Budnik-Čačak in v dveh okrajih požarevaškega okrožja zaradi roparstva preki sod.

Telegraftično borzno poročilo

z dné 10. avgusta.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82·70
, , , , srebru	83·30
Zlata renta	108·95
5% avstr. renta	99·60
Delnice narodne banke	879·—
Kreditne delnice	282·30
London 10 lir sterling	125·40
20 frankovec	9·93 ⁵
Cekini c. kr.	5·92
100 drž. mark	61·45

Tržne cene.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 42 kr., domače 6 gld. 50 kr.; rež 5 gld. 20 kr.; ječmen 4 gld. 37 kr.; oves 3 gld. 25 kr.; ajda 4 gld. 87 kr.; proso 5 gld. 67 kr.; turšica 5 gld. 67 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gld. 50 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 94 kr., salo po 82 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 85 kr., jajce 2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 54 kr., svinsko 66 kr., drobnisko po 36 kr. — Piske po 30 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih dry 7 gld. 50 kr.; mehkih 5 gld. 20 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladischi) 24 gld., belo 20 gld.

Odgovorni urednik J. Naglia.

Umrl so:

Dnē 8. avgusta. Adolf Milave, davkarski pristav, 27 l., Salendrove ulice št. 6, plučna tuberkuloza.

Dnē 9. avgusta. Josip Breskvar, sin hiš. posestnika, 4 l. 9 mes., Krakovske ulice št. 25, ošpice.

V civilni bolnici:

Dnē 6. avgusta Janez Opeka, delavec, 40 l., plučna tuberkuloza.

Dnē 7. avgusta. Jakob Fabjan, posestnik, 66 let, Gangraena senilis.

Dnē 8. avgusta Marija Nagel, delavka, 22 l., plučna tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Neblo	Močrna v mm
7. zjutraj	732·16	20·7	zpd. sl.	obl.	41·0	
2. pop.	734·27	20·1	vzh. sr.	>		
9. zvečer	737·58	14·6	sv. sr.	>		dež
9. avgusta						
7. zjutraj	738·45	13·0	sv. sl.	m. sl.	0·0	
2. pop.	736·50	21·8	svzh. sr.	sk. js.		
9. zvečer	736·72	17·3	>	jasno		

Sprejme se za učenca

takov deček, dobre, poštene rodbine, star 12 do 15 let, koji je vsaj štiri razrede ljudske šole dobro dovršil, pod dobrimi pogoji v prodajalnico z mešanim blagom pri gosp. J. Modien v Novi Vasi pri Rakeku.

(121) 2—2

Poddružnica e. kr. priv.

avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci na obrestovanje

v bankovcih

za 4 dni odpovedbe	3 ¹ / ₄ od sto
8 "	3 ¹ / ₂ " "
30 "	3 ³ / ₄ " "

v Napoleondorih

30dnevna odpoved	3 od sto
3mesečna	3 ¹ / ₄ " "
6 "	3 ³ / ₄ " "

Oddelek za giro

v bankovcih 2¹/₂ proc. obresti za vsako vsoto, v Napoleondorih brez obrestij.

Nakazila

na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Brno, Opavo, Levov, Reko, dalje v Zagreb, Arad, Gradec, Sibinj, Inomost, Celovec, Ljubljano in Solnograd so brez troškov.

Kupovanje in prodaja

deviz, vrednostnih papirjev in inkaso-kuponov po 1/proc. provizije.

Posojila

na poročna pooblastila (warrants), pogoji po dogovoru; proti dovoljenemu kreditu v Londonu ali Parizu 1/2 proc. provizije za 3 mesece;

na vrednostne papirje (efekte), 6proc. obresti na leto do svote 1000 gld., za večje svote vsled specijalnega dogovora. (69) 36—16

▼ Trstu dné 1. oktobra 1883.

Dr. Hirsch

dobro znani specijalni zdravnik za **sifilitiko** in **kožne bolezni**, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navodu (58) 19

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), **ulesa**, **bolezni scála** in **v mehurji**, **polucijske**, **možko slabost**, **ženski tok**, v najkrajši dobi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi **pismeno** in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Oznanila

in reklame za vse časopise, strokovne novine in koledarje domačih in tujih dežel preskrbava reellno in najceneje uže celih 27 let obstoječa najstarejša firma Avstro-Ogarske v tej stroki: **A. Oppelik na Dunaju** (Stadt, Stubenbastei Nr. 2).

Pri
Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bambergu

v Ljubljani

se dobivajo vedno vse

knjige družbe sv. Mohora

in tudi sledče knjige:

Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavila A. Razinger in A. Zumer, 20 kr.

Abecednik slovensko-nemški. Sestavila A. Ra-

zinger in A. Zumer, 25 kr.

Brezovnik, saljivi Slovenec, 60 kr., vezano 70 kr.

Celestina J., Aritmetika za nižje gimnazije, I. del,

vezana 1 gld. 30 kr.; II. del, vezana 1 gld. 10 kr.

Celestina J., Geometrija za nižje gimnazije, I. del,

vezana 70 kr.; II. del, vezana 80 kr.

Cimperman, Pesni, 60 kr.

Dimitz A., Habsburžani v deželi kranjskej 1282 do

1882. Slavnosten spis, na svetlo dal kranjski deželni odhod, 4 gld.

Filipović, Kraljevič Marko u narodnih pjesmah, 90 kr.

Gregorčič, poezije, drugi pomn. natis, 1 gld. 20 kr., elegančno vezano z zlatim obrezkom 2 gld.

Janežič A., Slovensko-nemški slovar, 2 gld. 20 kr., vezan 2 gld. 70 kr.

Jenko Ivan, Pesmi, 1 gld.

Jesenko Janez, Avstrijsko-ugerska monarhija. — Domovinoznanstvo za četrtri razred srednjih šol, 45 kr.

Jurčič Josip, Zbrani spisi, I. zvezek 1 gld., II. zvezek

70 kr., III. zvezek 70 kr., IV. zvezek 70 kr.; v

krasnih platnicah vezan vsak zvezek 50 kr. več.

Kačić-Miošić, Razgovor ugodni naroda slovinsk 1 gld. 20 kr.

Kermavner V., Vadbe v skladni latinski, vezane 1 gld.

Klaić, Lehrgang der kroatischen Sprache, I. II. Theil

samml. Schlüssel, 1 gld. 52 kr.

— Kroatischer Dolmetscher, 60 kr.

Knjižnica slovenskej mladini:

I. zvezek: Ponisc Ivan, Dragoljubci, 30 kr.

II. " " " " Peter rokodelčič, 36 kr.

III. " " " " Cigler Janez, Sreča v nes